

**BUXORO
AGRO KLASTER**

QISHLOQ XO'JALIGIDA IXTISOSLASHGAN KLASTERLARNI SHAKLLANTIRISH: TAJRIBALAR, NATIJALAR VA INNOVATSION YONDASHUVLAR

Respublika ilmiy-amaliy anjumani

2021 yil 30 noyabr

Buxoro – 2021

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI
BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI
IQTISODIYOT VA TURIZM FAKULTETI
“IQTISODIYOT” KAFEDRASI

QISHLOQ XO‘JALIGIDA IXTISOSLASHGAN KLASTERLARNI
SHAKLLANTIRISH: TAJRIBALAR, NATIJALAR VA INNOVATSION
YONDASHUVLAR
Respublika ilmiy-amaliy anjumani
MATERIALLAR TO‘PLAMI
2021 yil 30 noyabr

"ФОРМИРОВАНИЕ СПЕЦИАЛИЗИРОВАННЫХ КЛАСТЕРОВ В
СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ: ЭКСПЕРИМЕНТЫ, РЕЗУЛЬТАТЫ И
ИННОВАЦИОННЫЕ ПОДХОДЫ"
СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
Республиканской научно-практической конференции
30 ноября 2021 года

«Durdona» nashriyoti
Buxoro – 2021

УДК: 631.1:339.13(575.1)

Qishloq xo'jaligida ixtisoslashgan klasterlarni shakllantirish: tajribalar, natijalar va innovatsion yondashuvlar. Respublika ilmiy-amaliy anjumani materiallari. 2021 yil 30 noyabr: - Buxoro : "Sadriiddin Salim Buxoriy" Durdona nashriyoti, 2021.-272 b.

Dasturiy qo'mita: i.f.d. prof., O.X. Xamidov, DSc, dots, O.S. Qahhorov, i.f.d. prof, B.N. Navro'z-Zoda, i.f.n.,dots., D.Sh. Yavmutov, i.f.f.d. PhD, A.J. Abdulloyev i.f.n., dots. M.A. Oripov, i.f.n., dots., A.T. Jo'rayev, i.f.n., dots., N.S. Ibragimov, t.f.n. dots. G.Z. Zaripov

Tashkiliy qo'mita: DSc, dots, O.S. Qahhorov, i.f.f.d. PhD, A.J. Abdulloyev i.f.n., dots. M.A. Oripov, O',U, Rashidov, t.f.n. dots. G.Z. Zaripov, i.f.n.,dots., D.Sh. Yavmutov, katta o'qituvchilar: S.S. Davlatov, A.D. Qudratov, N.F. Odinayeva.

“Qishloq xo'jaligida klaster tizimini rivojlantirish: tajribalar, natijalar va innovatsion yunalishlar” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjumani to'plamiga yetakchi olimlar, professor-o'qituvchilar, katta ilmiy xodim-izlanuvchilar, mustaqil izlanuvchilar ilmiy tadqiqot ishlari doirasida ilmiy maqolalari va ma'ruza tezislari kiritilgan. Mazkur anjuman qishloq xo'jaligida klasterni rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlarini aniqlash, klasterlar faoliyatini tashkil qilish va rivojlantirishning huquqiy – me'yoriy asoslarini takomillashtirish, Klaster tizimida fermer xo'jaliklarini samarali va barqaror faoliyat ko'rsatishini ta'minlash yo'llarini aniqlash maqsadida Buxoro davlat universitetining Iqtisodiyot va turizm fakulteti “Iqtisodiyot” kafedrasida anjuman materiallari to'planib nashr etilgan.

To'plam i.f.f.d. PhD, A.J. Abdulloyev umumiy tahriri ostida chop etildi.

To'plam Buxoro davlat universiteti ilmiy-texnikaviy kengashi tomonidan chop etishga tavsiya etilgan.

Taqrizchilar:

1. Azimov B – Buxoro muxandislik texnologiya instituti dotsenti, i.f.n.
2. Xo'jaqulov X.D. – Toshkent moliya instituti professori, i.f.d.

Mazkur to'plamga kiritilgan ilmiy ishlar va g'oyalar mazmuni, undagi statistik ma'lumotlar, sanalarning aniqligiga hamda tanqidiy fikr-mulohazalarga mualliflarning shaxsan o'zlari mas'uldirlar.

Jadval-5

	2018	2019	2020
O‘zbekiston Respublikasi	59,5	58,8	58,2
Qoraqalpog‘iston Respublikasi	60,3	59,8	59,5
<i>viloyatlar:</i>			
Andijon	59,6	58,8	58,0
Buxoro	60,6	59,9	59,5
Jizzax	58,8	58,1	57,6
Qashqadaryo	59,1	58,5	58,2
Navoiy	60,5	59,8	59,1
Namangan	60,2	59,4	58,6
Samarqand	58,4	57,7	57,2
Surxondaryo	59,1	58,5	58,0
Sirdaryo	60,9	60,4	59,9
Toshkent	59,4	58,8	58,0
Farg‘ona	59,9	59,1	58,4
Xorazm	60,4	60,0	59,7
Toshkent sh.	58,4	57,8	56,2

Joriy yilning yanvar-iyun oylarida tuman va shahar aholi bandligiga ko‘maklashish markazlariga ishga joylashtirishda yordam so‘rab **404 569** nafar shaxs murojaat qilgan bo‘lib, ulardan **138 173** nafarini 16-30 yoshgacha bo‘lgan shaxslar tashkil etdi. Murojaat qilganlardan **167 713** nafari ishga joylashtirildi, **139 679** nafari jamoat ishlariga jalb qilindi, **10 085** nafari kasbga qayta o‘qitishga yo‘naltirildi, **31 938** nafar shaxsga ishsizlik nafaqasi tayinlandi.

O‘zbekiston iqtisodiyotida yiliga qariyb 280 mingga yaqin yangi ish o‘rni yaratiladi. Demografik sabablarga ko‘ra esa har yili deyarli 600 mingta ish o‘rni tashkil etilishi kerak. Har oyda ishsiz fuqarolar tarkibini mahallalar kesimida o‘rganib chiqib, ish bilan bandligi ta‘minlashga ko‘maklashish. Ish bilan bandlikka ko‘maklashuvchi tashkilotlar tomonidan alohida sayt tashkil qilib, ishsiz aholi o‘rtasida keng targ‘ib qilish.

O‘zbekiston Respublikasi hududlari bo‘yicha iqtisodiy faol aholi, bandlar va ishsizlar soni

Jadval-6

	Iqtisodiy faol aholi soni jami, ming kishi	ulardan:		Aholining iqtisodiy faollik darajasi, foizda	Aholining bandlik darajasi, foizda	Ishsizlik darajasi, foizda
		iqtisodiyot da bandlar	ishsizlar			
2019						
O‘zbekiston Respublikasi	14797,9	13239,6	1558,4	73,9	66,1	10,5
Qoraqalpog‘iston Respublikasi	781,7	699,3	82,4	68,5	61,3	10,5
<i>viloyatlar:</i>		0,0	0,0	0,0		
Andijon	1387,3	1236,7	150,6	75,3	67,1	10,9
Buxoro	876,7	783,6	93,1	75,9	67,8	10,6
Jizzax	598,9	533,1	65,8	74,1	66,0	11,0
Qashqadaryo	1334,2	1186,7	147,5	69,2	61,5	11,1
Navoiy	446,2	404,3	42,0	74,7	67,6	9,4

Namangan	1205,3	1078,0	127,3	71,9	64,4	10,6
Samarqand	1585,4	1410,9	174,5	70,6	62,8	11,0
Surxondaryo	1104,1	982,0	122,0	71,4	63,6	11,1
Sirdaryo	375,1	333,7	41,4	73,1	65,0	11,0
Toshkent	1336,5	1195,6	140,9	77,2	69,0	10,5
Farg'ona	1613,9	1438,3	175,5	72,5	64,6	10,9
Xorazm	800,8	713,7	87,2	71,2	63,5	10,9
Toshkent sh.	1351,8	1243,7	108,1	90,4	83,2	8,0
2020						
O'zbekiston Respublikasi	14876,4	13541,1	1335,3	75,0	68,3	9,0
Qoraqalpog'iston Respublikasi	782,2	711,3	70,9	69,2	63,0	9,1
<i>viloyatlar:</i>						
Andijon	1413,9	1284,5	129,4	77,2	70,2	9,2
Buxoro	875,4	797,1	78,3	76,2	69,3	8,9
Jizzax	590,3	536,2	54,1	74,0	67,2	9,2
Qashqadaryo	1345,3	1220	125,3	70,7	64,1	9,3
Navoiy	450,9	412,7	38,2	75,9	69,5	8,5
Namangan	1214,7	1104,6	110,1	73,2	66,5	9,1
Samarqand	1604,2	1455,8	148,4	72,1	65,4	9,3
Surxondaryo	1128,8	1024,2	104,6	74,0	67,2	9,3
Sirdaryo	385,9	350,1	35,8	76,1	69,0	9,3
Toshkent	1353,5	1232,9	120,6	78,5	71,5	8,9
Farg'ona	1644,8	1492,6	152,2	74,5	67,6	9,3
Xorazm	810	736,5	73,5	72,8	66,2	9,1
Toshkent sh.	1276,5	1182,6	93,9	86,9	80,5	7,4

O'ZBEKISTONDA INVESTITSION FAOLLIKNI OSHIRISH YO'LLARI VA SAMARADORLIGINI BAHOLASH

Rajabova M.A.

Buxoro davlat universiteti
"Servis sohasi iqtisodiyoti"
Kafedrasi o'qituvchisi

O'zbekiston Respublikasi investitsiya siyosati xorijiy investitsiyalarni jalb qilish uchun yanada qulay shart-sharoitlarni ta'minlash, xorijiy investitsiyalarni ishonchli huquqiy himoya qilishning amaliy mexanizmini barpo etish, mana shu asosda mamlakatdagi investitsiya muhitini yanada yaxshilashda MDH mamlakatlari orasida yetakchi hisoblanadi.

Qabul qilinayotgan sohaga oid hujjatlar quyidagilarni ham o'z ichiga oladi:

- yuqori texnologiyali ishlab chiqarishlarni rivojlantirishga to'g'ridan-to'g'ri qo'yilmalar kiritayotgan xorijiy investorlar uchun maksimal darajada qulay investitsiya muhitini yaratish;
- ishlab chiqarishlarni modernizatsiya qilish, texnik va texnologik yangilash bo'yicha loyihalarni amalga oshirish uchun xorijiy investitsiyalar jalb etilishini rag'batlantirish;
- xorijiy investorlar bilan ishlashdagi turli byurokratik g'ovlar va to'siqlarni bartaraf etish;
- xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalar faoliyatiga davlat va nazorat idoralari tomonidan noqonuniy aralashuvlarga yo'l qo'ymaslik.

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar yalpi ichki mahsulotdagi ulushi 2018 yildagi 30,5 foizdan 2025 yilda 37,5 foizga o'sishi kutilmoqda. Shuningdek, 2025 yilda jalb qilingan to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar va kreditlar miqdori 11 milliard AQSh dollarga yetkaziladi, bu ko'rsatkich 2018 yilda 1,6 milliard AQSh dollari tashkil qilgan.

Mamlakatimizda aholi jon boshiga asosiy kapitalga investitsiyalar hajmi quyidagicha o'zgardi.

O'zbekiston Respublikasi 2019 yilda 5 834,6 milliard so'm, 2020 yil yanvar-dekabrda 5 900 900 milliard so'm, 2021 yil yanvar-mart oylarida 1027,9 milliard so'm sarflaydi.

Xususan, aholi jon boshiga investitsiyalar hajmi mamlakat hududlari bo'yicha quyidagicha taqsimlangan. Qoraqalpog'iston Respublikasida 2019 yilda - 4644,4 milliard so'm, 2020 yilning yanvar -dekabrda - 4873,7 milliard so'm, 2021 yilning yanvar -martida - 726,3 milliard so'm. Natijada 2021 yilga borib 370,7 mlrd. Aholi jon boshiga asosiy kapitalga investitsiyalar kamaygan.

Mamlakat hududlarida, 2019 yilga kelib, aholi jon boshiga asosiy kapitalga qo'yilgan investitsiyalar hajmi bo'yicha, eng katta hududlar 17855,2 milliard so'mni tashkil etib, Navoiy viloyatida kuzatildi. so'mni tashkil etib, 2336,2 mlrd.

2020 yil yanvar-dekabr holatiga ko'ra, aholi jon boshiga asosiy kapitalga investitsiyalar hajmi Toshkent viloyatida eng yuqori bo'lib, 17062,5 milliard so'mni, eng past ko'rsatkich esa Andijon viloyatida 2772,4 milliard so'mni tashkil etdi.

2021 yil yanvar -mart oylarida aholi jon boshiga asosiy kapitalga investitsiyalarning eng yuqori darajasi mintaqalarda kuzatildi, bu 2854,5 milliard so'mni, eng past esa 2854,5 milliard so'mni tashkil etdi. U Xorazm viloyatida kuzatilgan va 490,1 mlrd.

Mamlakatimizda aholi jon boshiga asosiy kapitalga o'zlashtirilgan investitsiyalar hajmi 2019-2021 yillar davomida quyidagicha o'zgargan.

Investitsion siyosat strategiyasining amalga oshirilishining natijasi respublikaning hududiy va sanoat rivojlanishini har tomonlama ta'minlash, shuningdek mahsulotlarning xom ashyodan tayyor mahsulotgacha bo'lgan qiymat zanjirlarini shakllantirish, mavjudlarini mustahkamlash va yangi hududlararo va tarmoqlararo aloqalarni shakllantirish, sohalar, hududlar, davlat organlari va xususiy biznes o'rtasidagi hamkorlikni rivojlantirish bo'ladi.

2021 yilda 7,5 milliard dollarlik xorijiy investitsiyalarni jalb qilish.

Aholi jon boshiga asosiy kapitalga o'zlashtirilgan investitsiyalar(m.s.)

1-jadval

	2019	2020 yil yanvar-dekabr	2021 yil yanvar-mart
O'zbekiston Respublikasi	5834,6	5900,9	1027,9
Qoraqalpog'iston Respublikasi	4644,4	4273,7	726,3
<i>viloyatlar:</i>			
Andijon	2406,0	2772,4	568,8
Buxoro	5429,3	5812,1	1369,6
Jizzax	5778,9	9291,9	1169,3
Qashqadaryo	7534,6	6032,2	801,3
Navoiy	17855,2	15954,9	2816,4
Namangan	4344,1	4220,5	758,8
Samarqand	2674,9	3431,7	631,9
Surxondaryo	4552,8	3737,3	640,4
Sirdaryo	7002,9	8404,0	1397,3
Toshkent	6970,0	6399,9	1410,9
Farg'ona	2336,2	2990,0	522,5
Xorazm	2718,4	3544,6	490,1
Toshkent sh.	16710,5	17062,5	2854,5

Kelasi yilda to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalarni jalb qilish va eksport hajmini 17 milliard dollarga yetkazish rejalashtirilmoqda.

O'zbekistonda yil yakuni bo'yicha jalb etilgan to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar hajmi avvalgi yildagiga nisbatan oshib, 6,6 milliard dollarga yetishi va eksport ko'rsatkichi 15,1 milliard dollar miqdorida bo'lishi prognoz qilinmoqda.

Dunyoda to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar miqdorining 40 foizga pasayishi va 2020 yilda jahon savdosi hajmining 25 foizga kamayganiga qaramay, mamlakatda yirik investitsiya loyihalar ishga tushirilgan.

«Kelgusi yilda 7,5 milliard dollarlik to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalarni jalb qilish va eksport hajmini 17 milliard dollarga yetkazish rejalashtirmoqda. Bunda ustuvor soha eng yuqori iqtisodiy samaraga ega bo'lgan iqtisodiyot sohasi bo'ladi», — deyiladi vazirlik xabarida.

Mamlakatimizda asosiy kapitalga investitsiyalar hajmi mintaqalar bo'yicha quyidagi tartibda o'zgardi. O'zbekiston Respublikasi 2019 yilda 195927,3 milliard so'm, 2020 yil yanvar-dekabrda 202,000,1 milliard so'm, 2021 yil yanvar-mart oylarida 35592,4 milliard so'm sarflaydi.

Xususan, mamlakat hududlari o'rtasida asosiy kapitalga investitsiyalar hajmi quyidagicha taqsimlangan. Qoraqalpog'iston Respublikasida 2019 yilda 8 75050,6 milliard so'm, 2020 yilning yanvar-dekabrda 8 167,4 milliard so'm, 2021 yilning yanvar-mart oylarida 1398 so'm, 5 milliard so'm. Natijada, 2021 yilga kelib, 583,2 mlrd. Aholi jon boshiga asosiy kapitalga investitsiyalar kamaygan.

Mamlakat hududlarida, 2019 yilga kelib, aholi jon boshiga asosiy kapitalga qo'yilgan investitsiyalar hajmi bo'yicha, viloyatlar bo'yicha eng kattasi Toshkent viloyatida kuzatildi, 42458,1 milliard so'mni, eng kichigi esa 42458,1 milliard so'mni tashkil etdi. so'mni tashkil etib, 5 032,0 mlrd.

2020 yil yanvar -dekabr holatiga ko'ra, aholi jon boshiga asosiy kapitalga investitsiyalarning eng katta hajmi 44778,8 milliard so'mni, eng kichiki esa 44778,8 milliard so'mni tashkil etdi. U Xorazm viloyatida kuzatilgan va 6663,2 mlrd. so'm.

2021 yil yanvar -mart oylarida aholi jon boshiga asosiy kapitalga investitsiyalarning eng katta hajmi, mintaqalarga investitsiyalar hajmi Toshkentda kuzatildi, bu 7722,4 milliard so'mni, eng kichik miqdori - 7722,4 milliard so'mni tashkil etdi. Bu Xorazm viloyatida kuzatilgan va 929,2 mlrd.

Asosiy kapitalga o'zlashtirilgan investitsiyalar (joriy narxlarda, mlrd. so'm)

2-jadval

	2019	2020 yil yanvar-dekabr	2021 yil yanvar-mart
O'zbekiston Respublikasi	195927,3	202000,1	35592,4
Qoraqalpog'iston Respublikasi	8750,6	8167,4	1398,5
<i>viloyatlar:</i>			
Andijon	7452,1	8755,1	1816,9
Buxoro	10366,6	11248,7	2670,1
Jizzax	7900,9	12974,2	1652,8
Qashqadaryo	24462,5	19921,7	2678,1
Navoiy	17646,3	16042,6	2859,5
Namangan	12084,9	11982,5	2180,0
Samarqand	10266,7	13426,0	2499,4
Surxondaryo	11835,1	9923,0	1720,8
Sirdaryo	5869,1	7174,5	1205,2
Toshkent	20353,9	18994,4	4206,0
Farg'ona	8685,4	11320,0	1999,6
Xorazm	5032,0	6663,2	929,2
Toshkent sh.	42458,1	44778,8	7722,4

Рис. 1. Эффективность образовательного кластера

В кластере все элементы взаимодействия регулируют многоуровневую систему подготовки специалистов необходимой квалификации. Работодатель определяет требования к образованию, учебные заведения – подходы к обучению, а местная власть обеспечивает интеграцию образования с производством. При этом в процессе подготовки востребованных специалистов начинается их профессиональная адаптация.

Обобщая пользу от деятельности образовательных кластеров, покажем эффективность их создания на двух уровнях: элементарном (выгода по конкретному элементу кластерного образования) и сложном (выгода на уровне региона или страны) (Рис.1).

Подводя итог, можно сказать что регионы, на территории которых создаются образовательные кластеры, становятся лидерами экономического развития и именно такие регионы-лиде-ры определяют конкурентоспособность национальных экономик. Поэтому при-менение кластерного подхода к модернизации высшего образования в Узбекистане является необходимым условием для повышения эффективности инновационного развития регионов, достижения высокого уровня экономического развития и конкурентоспособности национального хозяйства.

Создание образовательных кластеров становится предпосылкой и мотивом для возникновения деловых структур благодаря лучшей информированности о благоприятных возможностях организаций, предприятий и вузов.

МУНДАРИЖА

Хамидов О.Х. Табрик ва кириш сўзи 3

I ШЎЪБА. ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МОДЕРНИЗАЦИЯЛАШ ШАРОИТИДА ФЕРМЕР ХЎЖАЛИКЛАРИДА КООПЕРАЦИЯ МУНОСАБАТЛАРИНИ УСТУВОР ЙЎНАЛИШ СИФАТИДА РИВОЖЛАНТИРИШ ТАЖРИБАЛАРИ ...6

Б.Н.Навруз-Зода. Кластерларни шакллантиришнинг назарий асослари	6
Фарманов Тўлқин Хайитмуродович, Абдуллоев Аслидин Жунайдуллоевич. Ихтисослашган қишлоқ хўжалиги кластерлар фаолиятини ривожлантириш	8
Явмутов Д.Ш., Б.М. Юлдошева. Современные проблемы орошаемого земледелия в Узбекистане и пути повышения эффективности в отрасли	10
A.J. Abdulloyev. Agroklastarlarni shakllantirish masalalari	12
М.А.Орипов. Ўзбекистонда биоиктисодиёт соҳаларини ривожлантиришнинг зарурат ва имкониятлари	13
Qayimova Z.A., Qosimova X. J. Vuxoro viloyati qishloq xo'jaligida kooperatsiya munosabatlarining iqtisodiy tahlili.....	17
Д.Ш.Явмутов, М.Д.Шойимардонкулов. Бошқарув механизмларни такомиллаштириш – қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши самарадорлигининг муҳим омили	19
Rakhmatullaeva Firuza Mubinovna, Tairova Masuma Muxammedrizayevna. Development of agricultural cooperation in modern economic conditions	21
Қурбонов Алишер Бобоқулович, Журақулов Азим. Агросаноат мажмуида ишлаб чиқаришни ташкил этиш йўналишлари	23
О.Дж.Хусаинов, М.Қ.Мелсов. Чорвачилик соҳасини барқарорлигини таъминлашда хизмат кўрсатувчи инфратузилмани ривожлантириш омили	25
Gafurova Sh.K., Odayeva N.F. Prospects for the development agriculture in the republic of Uzbekistan.....	28
Ш.Ш.Болтаев. Инновацион иқтисодиёт шароитида корхонада харажатлар самарадорлигини бошқаришда тежамкорлик режимига амал қилишнинг асосий йўналишлари.....	30
Очиллов Назрилло Файзиллоевич. Ўзбекистон қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ва унинг рақобатбардошлигини оширишнинг устувор йўналишлари	33
Taylakova Dilafro'z Baymamatovna, Jomurodova Charos Qahhor qizi. Qishloq xo'jaligi iqtisodiyotini rivojlantirishda xizmatlar sohasining o'rni	37
O.K. Xudayberdieva. Raqamli iqtisodiyotda agrosanoat klasterlarining shakllanishi va rivojlanish xususiyatlari	39
Isomov B.S. O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning harakatlar strategiyasi asosida investitsiyalarni jalb etishning ustuvor vazifalari.....	42
Балташев Журсинбай Муратбаевич. Қорамолчилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш самарадорлиги	44
Ш.Ш.Болтаев. Инновацион иқтисодиёт шароитида асосий воситалар билан боғлиқ харажатлар самарадорлигини бошқаришда тежамкорлик режиминига амал қилиш масалалари	47
Очиллов Назрилло Файзиллоевич. Тараққий этган мамлакатларда қишлоқ хўжалиги рақобатбардошлигини таъминлашнинг устувор йўналишлари.....	51
Сайфуллаева М.И. Направления сельскохозяйственных реформ в Узбекистане.....	55
Ш.Ш.Болтаев, А.Д. Кудратов. Инновацион иқтисодиёт шароитида хом ашё ва материаллар билан боғлиқ харажатлар самарадорлигини бошқаришда тежамкорлик режиминига амал қилиш масалалари	56

II ШЎБА. ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИДА ИХТИСОСЛАШГАН КЛАСТЕРЛАРНИ ШАКЛЛАНТИРИШ ҲОЛАТИ ВА РИВОЖЛАНТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ ... 61

Бозорбоева Зарнигор Гулмирза қизи. ҒАЛЛАЧИЛИК КЛАСТЕРИ ТИЗИМИДА ХАРАЖАТЛАР ҲИСОБИНИНГ ТАШКИЛИЙ –УСЛУБИЙ ЖИҲАТЛАРИ.....	61
Д.Ш.Явмутов. ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК КЛАСТЕРЛАРИ – ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИНГ ЗАМОНАВИЙ ШАКЛИ СИФАТИДА	63
Hamroyev Halim Roziqovich. O‘ZBEKISTONDA KLASTERLASH SIYOSATINING ASOSIY MAQSAD VA VAZIFALARI.....	65
A.J.Abdulloev. QISHLOQ XUJALIGIDA KLASTERLARINI RIVOJLANTIRISHNING INNOVASION OMILLARI.....	67
Бобожонов Дилшод Маҳмудович. БУХОРО ВИЛОЯТИДА ПАХТА-ТЎҚИМАЧИЛИК КЛАСТЕРИНИНГ РИВОЖЛАНИШИ	71
Амиркулов Шухрат Олимович. АГРАР СОҲАДА ИНСОН КАПИТАЛИНИ ШАКЛЛАНИШ ВА РИВОЖЛАНИШ АЛГОРИТМИ.....	73
Давлатов Сухроб Сайитжонович. ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ РАҚОБАТБАРДОШЛИГИНИ ОШИРИШНИНГ МОҲИЯТИ ВА ЗАРУРИЯТИ.....	75
Сайфуллоев Ойбек Олимович. АГРОТУРИЗМ КЛАСТЕРЛАРИ - ҚИШЛОҚ ҲУДУДЛАРИНИ БАРҚАРОР РИВОЖЛАНТИРИШ ВОСИТАСИ СИФАТИДА	79
Niyozova I.N., Toyirov N. RAQAMLI IQTISODIYOTNING RIVOJLANISHIDA AGROSANOAT KLASTERLARINING O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	81
Рахмонова Барно Сохибжонова. МИНТАҚАМИЗДА ЁНФОҚЧИЛИК КЛАСТЕРЛАРНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ	83
Fuzaylova Nigina Khakimovna. SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF AGRO-TOURISM IN FOREIGN COUNTRIES AND UZBEKISTAN.	86
Sayfullayeva Madina Sirojiddinovna. ESTABLISHMENT OF AGRITOURISM CLUSTERS IN UZBEKISTAN BASED ON THE PRINCIPLES OF SUSTAINABLE TOURISM.....	87
Qulliyev Oxunjon Anvar o‘g‘li. KLASTER-RAQOBATDA YUTIB CHIQUISHNING ENG OQILONA YO‘LI.....	89
Bababekova D. Sh., Aminova N. B. IQTISODIYOTNI RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA TURISTIK LOGISTIKA	90
Kamolov X.Z. QISHLOQ XO‘JALIGINI DIVERSIFIKATSIYA QILISH ORQALI TURIZM SANOATINI RIVOJLANTIRISH	92
Dilmonov Q.B., Hakimova Sh. JONDOR TUMANIDA PAXTACHILIK KLASTERLARINI TASHKIL ETISHNING O‘ZIGA XOS YO‘LLARI.....	94
Yuldasheva Komila. QISHLOQ XO‘JALIGIDA IXTISOSLASHGAN KLASTERLARNI SHAKLLANTIRISH HOLATI VA RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	97
Гиязов Б. Б. ЎЗБЕКИСТОНДА АГРОКЛАСТЕРЛАРНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЗАРУРАТИ	99
Шодиев Бекзод Тўлқинович. ҚОРАКЎЛЧИЛИК КЛАСТЕРЛАРИНИНГ ФАОЛИЯТИ ВА УНИНГ ТАШКИЛИЙ, ИҚТИСОДИЙ, ҲУҚУҚИЙ, ИЖТИМОЙ ВА ЭКОЛОГИК ЖИҲАТДАН УСТУВОР ЙЎНАЛИШЛАРИ	101
Bakayeva M.A., Abdullayeva N. N. Qishloq xo‘jaligida ixtisoslashgan klasterlarni shakllantirish holati va rivojlantirish istiqbollari.....	104
Қосимов Жаҳонгир. ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИДА МЕВА-САБЗАВОТ КЛАСТЕРЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТИШНИНГ ИҚТИСОДИЙ МАСАЛАЛАРИ.....	105
Boltayeva Sh.B., Mardonova Ozoda. Klaster nazariyasi va ularning faoliyati	108
Normamatov I.B., Pardayeva M.U. QISHLOQ XO‘JALIGI MAHSULOTLARINI ISHLAB CHIQRISHDA KLASTER MODEL VA UNING IQTISODIYOTDA TUTGAN O‘RNI... ..	109
М.М.Яхяев. МАМЛАКАТИМИЗДА ЯЙЛОВ ЧОРВАЧИЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЗАРУРИЯТИ ВА УНДА ҚОРАКЎЛЧИЛИКНИНГ ЎРНИ	112
С. Ф. Салимова. ПРОБЛЕМЫ ФОРМИРОВАНИЕ КЛАСТЕРОВ В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ	114

Аминов Ф.Б. ПУТИ РАЗВИТИЯ КЛАСТЕРОВ В АГРОПРОМЫШЛЕННОМ КОМПЛЕКСЕ	116
Файзиёва Ширин Шодмоновна, Маматов Абдувайт Олимжон ўғли, Ибрагимов Иброҳим Ҳамро ўғли. ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИДА АГРОКЛАСТЕРЛАРНИНГ АҲАМИЯТИ	117
Гиязова Нозима Баязовна. ЎЗБЕКИСТОН ТЎҚИМАЧИЛИК САНОАТИДА КЛАСТЕРЛАРНИ РИВОЖЛАНТИРИШ	121
Хужамуродова Сурайё Ибрагимовна. ПАРРАНДАЧИЛИК КЛАСТЕРИ ТИЗИМИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИ БОШҚАРИШНИНГ АХБОРОТ ТАЪМИНОТИ	123
Saidova Feruza Kamolovna, Buranov Daler. BUXORO VILOYATIDA TURISTIK KLASTERLARNI TASHKIL ETISH: MUAMMOLAR VA YECHIMLAR	124
I.G.Djabborov. MAMLAKAT ERKIN IQTISODIY HUDUDLARI KESIMIDA TURISTIK ZONALARNI TASHKIL ETISH MUAMMOLARI	130
Собир Хасанов. МЕВА-САБЗАВОТЧИЛИК ТАРМОҒИ РИВОЖИДА КЛАСТЕРЛАРНИНГ АҲАМИЯТИ	136

III ШЎЪБА. ПАНДЕМИЯДАН КЕЙИНГИ ДАВРДА ФЕРМЕР ХЎЖАЛИКЛАРИ ВА ИНФРАТУЗИЛМА СУБЪЕКТЛАРИ ЎРТАСИДА КООПЕРАТСИЯГА АСОСЛАНГАН ЛОГИСТИКА ТИЗИМИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ

А.Кучаров. ҚАЙТА ИШЛАШ БОЖХОНА РЕЖИМИДА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ТОВАРЛАРИНИ РАСМИЙЛАШТИРИШ ТАЛАБЛАРИНИ СОДДАЛАШТИРИШ	139
Садуллаев Аминбой, Ваисов Дилшод, Мадраимов Ҳабибулла. ИҚТИСОДИЁТНИ МОДЕРНИЗАЦИЯЛАШ ШАРОИТИДА МИНТАҚА ЧОРВАЧИЛИГИДА КИЧИК БИЗНЕСНИНГ РИВОЖЛАНИШ МУАММОЛАРИ	141
Xodjayev Anvar Rasulovich, Amonov Mirzohid To'ymurodovich. QISHLOQ XO'JALIGIDA LOGISTIKA INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	144
И. Х. Собиров, Б.Асқаров. АРХИТЕКТУРА ВА ҚУРИЛИШ СОҲАСИНИ ИННАВАЦИОН РИВОЖЛАНТИРИШ ДОЛЗАРБ МАСАЛАЛАРИ	145
Xushvaqтова Zarnigor Anvar qizi. AHOLINING UY-JOY KOMMUNAL XIZMATLARI KO'RSATISH SOHASINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	147
Нарзиев Мирфайз Махмуджонович. ПАНДЕМИЯДАН КЕЙИНГИ ДАВРДА ТУРИЗМ СОҲАСИНИ КЛАСТЕР ЁНДАШУВИ АСОСИДА РИВОЖЛАНТИРИШ	150
Saidova Feruza Kamolovna. O'ZBEKISTONDA INVESTITSION MUHIT: MUAMMO VA YECHIMLAR	152
Dilmonov Qudrat Baxtiyorovich. ISH BILAN BANDLIK XIZMATI FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISH	156
Rajabova M.A. O'ZBEKISTONDA INVESTITSION FAOLLIKNI OSHIRISH YO'LLARI VA SAMARADORLIGINI VAHOLASH	162
Tolipov Muhammadali Ulug'bekovich. ZAMONAVIY IQTISODIYOTDA RAQAMLI MARKETINGNING NAZARIY ASOSLARI VA XUSUSIYATLARI	165
N.Ravshanova. AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASHDA TADBIRKORLIK FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	172
Г.С.Нарзуллаева, Г.Х.Ибрагимова. АВТОМОБИЛ ТРАНСПОРТ ХИЗМАТЛАРИ РАҚОБАТДОШЛИГИНИ ОШИРИШ УСУЛЛАРИ	175
Алимова Муниса Юлчиевна, Равшанов Хуршид Холиқбердиевич. МЕВА-САБЗАВОТ МАҲСУЛОТЛАРИНИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ВА СОТИШ СОҲАСИДА МУЛКЧИЛИК ВА БОШҚАРУВ ШАКЛЛАРИНИНГ РИВОЖЛАНИШИ	177
Жўраева Зилола Туробовна. ЎЗБЕКИСТОНДА АГРОТУРИЗМНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ЯНГИ НОРМАТИВ- ҲУҚУҚИЙ ИМКОНИАТЛАРИ	180
Rajabova M. A., G'afurov Ro'zijon Hakim o'g'li. MAMLAKATIMIZDA MEHNAT RESURLARI VA MEHNAT SALONIYATI KO'RSATKICHLARINI VAHOLASH SAMARADORLIGI	182

Quliyev N.X. DAVLAT INVESTITSIYA SIYOSATINING MAQSADI, MONIYATI VA USTIVOR YO'NALISHLARI	186
М.Х. Уракова. ОСОБЕННОСТИ ВЕДЕНИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА НА СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	188
М.Ж. Бауетдинов. АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ПРАКТИКИ ФИНАНСИРОВАНИЯ ОБОРОТНЫХ СРЕДСТВ ПРЕДПРИЯТИЙ ХОЗЯЙСТВУЮЩИХ СУБЪЕКТОВ	190
Игамова Шахиния Зикриллоевна, Жамилова Эзола Вахобжоновна. АНАЛИЗ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ СТРОИТЕЛЬНЫХ МАТЕРИАЛОВ В УСЛОВИЯХ МОДЕРНИЗАЦИИ.....	194
Агзамов А.Т., Исмоилов Муслимжон Қамбарали ўғли. Янги Ўзбекистонда солиққа тортиш тизимида тадбиркорларга берилаётган имтиёзлар	197
Юлдошева Шаҳрибону Анвар қизи, Турсунова Фаёза Зариповна, Инатова Гули Отабек қизи. УЙ-ЖОЙ КОММУНАЛ ТИЗИМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ.....	201

4-SHO'BA. AGROKOOPERATSIYA VA INTEGRATSIYA MUNOSABATLARINI BARQAROR RIVOJLANTIRISH BO'YICHA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBALARI VA ULARNI O'ZBEKISTON SHAROITIDA AMALIYOTGA JORIY QILISH YO'NALISHLARI..... 205

Ф.Х. Назарова, Н.И.Саидахмедова. ОЗИҚ-ОВҚАТ ХАВФСИЗЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШДА АҚШ ДУНЁДАГИ ЕТАКЧИ МАМЛАКАТ СИФАТИДАГИ ТАЖРИБАЛАРИ.....	205
Гиязова Нозима Баязовна, Толибова Азиза Тўлқин қизи. КЛАСТЕРЛАРНИНГ ШАКЛЛАНИШДА ХОРИЖИЙ ДАВЛАТЛАР ТАЖРИБАСИ.....	208
Tadjiyeva Sayyora Uralovna. YASHIL LOGISTIKA.....	210
Khodzhaeva Dilbar Khurshidovna. CHARACTERISTICS OF INCREASING THE EFFICIENCY OF LIGHT INDUSTRIAL ENTERPRISES IN THE CONDITIONS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT	212
A.I.To'raho'jayeva. INVESTITION-INNOVATION RIVOJLANTIRISH – DAVR TALABI, ROSSIYA FEDERATSIYASI MISOLIDA	215
Ashurova Muborak Xayrulloevna. O'ZBEKISTONDA TUG'ILADIGAN TAQCHILLIKNI BARTARAF ETISH YO'LLARI	217
Boltaeva Mohichehra Sharipovna. Budget taqchiligini bartaraf etish yo'llari	219
М.Х. Уракова. ОСОБЕННОСТИ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА ПРОЦЕССОВ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ И РЕКОМЕНДАЦИИ ПО ЕГО СОВЕРШЕНСТВОВАНИЮ	222
Зайнутдинов Исмоил Самариддин ўғли. МОЛИЯВИЙ АКТИВЛАРНИ БОШҚАРИШ ТАХЛИЛИ.	224
Зайнутдинов Исмоил Самариддин ўғли. Пул маблағларини бошқариш тизими	226
Кайимова З.А., Амонов С. Б. РАЗВИТИЕ МАЛОГО БИЗНЕСА С ИННОВАЦИОННОМ РОСТОМ В РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАНЕ	228
Qayimova Z.A. Xamroeva F.Q. TURIZMDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING MONIYATI VA ANAMIYATI.....	230
Кайимова З.А., Шаропов Фарход. ИННОВАЦИОННЫЙ И ИНВЕСТИЦИОННЫЙ ПУТЬ РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА	233
Турдиева Муқаддас Умаровна, Назарова Фотима Ҳакимовна. КОРХОНА ХОДИМЛАРИНИНГ ИННОВАЦИОН ФАОЛИЯТИНИ РАҒБАТЛАНТИРИШ ОРҚАЛИ РАҚОБАТБАРДОШЛИКНИ ТАЪМИНЛАШ ОМИЛЛАРИ.	238
Пулатова Д. ОСОБЕННОСТИ ФИНАНСИРОВАНИЯ ПРОЕКТОВ ГОСУДАРСТВЕННО-ЧАСТНОГО ПАРТНЕРСТВА	242